

ТЕОРЕТИЧЕН МОДЕЛ НА НЕГАУСОВ ФОН

Стилян Стоянов

Институт за космически и слънчево-земни изследвания – БАН

София 1000, ул. Московска 6

e-mail: zhekovz@yahoo.com

ABSTRACT

Analytical equations for calculation of dimensional correlation functions presenting non-definite non-gaussian emission with four levels of brightness are presented in this document. The models are developed through the use of Markov's processes with two conditions.

Key words: non Gaussian background

Моделите на фонове случайни варианти е необходимо да отразят свойствата на реални фонове и да бъдат аналитични. Сред известните модели, удовлетворяващи тези противоречиви изисквания са тези, използващи многомерен нормален закон с различни пространствени спектри [1]. Гаусовите модели не предават съществуващите в ред реални фонове, редки яркостни граници между отделни яркостни образования. Съществуват и други модели, които отразяват указаните особености на фона и позволяват пресмятането на определени характеристики на фонова реализация [2..4].

В настоящата разработка се предлага евристичен модел за случаен фон. Фона е построен на основата на модел с последователни светли и тъмни петна случаен размер от типа на шахматна дъска.

Яркостта Z за всяка точка от полето на модела е функция от два независими случайни процеса $\varphi(x)$ и $\varphi(y)$, реализацията на които в по взаимно перпендикулярни оси Ox и Oy . В качеството на случайни процеси $\varphi(x)$ и $\varphi(y)$ се избира Марковски прекъсващ процес с две състояния. Състоянията на процесите $\varphi(x)$ и $\varphi(y)$ се характеризират със стойностите a_1, a_2, b_1, b_2 съответно, а интензивността на пуасоновия поток в процесите $\varphi(x)$ и $\varphi(y)$ – със стойностите $\alpha_x, \beta_x, \alpha_y, \beta_y$. Марковските процеси се разглеждат в стационарен режим. За всяка двойка се определя яркостта Z .

$$Z = f(a_i, b_j) (ij = 1, 2)$$

Пространствената функция на корелация на стойността Z се характеризира с израза:

$$K(\Delta x, \Delta y) = \sum_{a_i, a'_j} \sum_{b_j, b'_k} f(a_i, b_j) f(a'_i, b'_j) \times P(a_i, b_j, a'_i, b'_k, \Delta x, \Delta y) - \left[\sum_{a_i, b_j} f(a_i, b_j) P(a_i, b_j) \right]^2, \quad (1)$$

Където: a'_i и b'_k отстоят от a_i, b_j на разстояние Δx и Δy съответно:

$P(a_i, b_j, a'_i, b'_k, \Delta x, \Delta y)$ – съвместни вероятностни състояния, конкретно указани в скобите.

Доколкото процесите $\varphi(x)$ и $\varphi(y)$ са независими,

$$P(a_i, b_j, a'_i, b'_k, \Delta x, \Delta y) = P(a_i, a'_i, \Delta x) P(b_j, b'_k, \Delta y),$$

$$P(a_i b_j) = P(a_i)P(b_j)$$

Вероятностите,

$$P(a_i | a_i, \Delta x), P(b_j | b_j, \Delta y), P(a_i), P(b_j)$$

Може да се пресметнат, решавайки диференциалните уравнения за вероятностните състояния на Марковските процеси:

$$P(a_1 | a_1, \Delta x) = \frac{\beta_x^2}{\lambda_x^2} (1 - e^{-\lambda_x |\Delta x|}) + \frac{\beta_x}{\lambda_x} e^{-\lambda_x |\Delta x|}, \quad (2)$$

$$P(a_1, a_2 | \Delta x) = P(a_2, a_1 | \Delta x) = \frac{\alpha_x \beta_x}{\lambda_x^2} (1 - e^{-\lambda_x |\Delta x|}), \quad (3)$$

$$P(a_2, a_2 | \Delta x) = \frac{\alpha_x^2}{\lambda_x^2} (1 - e^{-\lambda_x |\Delta x|}) + \frac{\alpha_x}{\lambda_x} e^{-\lambda_x |\Delta x|}, \quad (4)$$

От формули (2), (3), (4) при $\Delta x = 0$, се получава:

$$P(a_1) = \frac{\beta_x}{\lambda_x}, \quad P(a_2) = \frac{\alpha_x}{\lambda_x} \quad (5)$$

Поставяйки изрази (2) .. (5) и аналитичните формули за процеса $\varphi(y)$ в израза [1] се получава:

$$\begin{aligned} K(\Delta x, \Delta y) = & (\lambda_x \lambda_y)^{-2} \{ [f^2(a_1, b_1) + f^2(a_1, b_2)] \times \\ & \times \left(e^{-\lambda_y |\Delta y|} \beta_x^2 \beta_y \alpha_y + e^{-\lambda_x |\Delta x|} \beta_x \beta_y^2 \alpha_x + \gamma_{xy} \right) + \\ & + [f^2(a_2, b_1) + f^2(a_2, b_2)] (e^{-\lambda_y |\Delta y|} \alpha_x^2 \alpha_y \beta_y + e^{-\lambda_x |\Delta x|} \alpha_x \alpha_y^2 \beta_x + \gamma_{xy} + \\ & + 2f(a_1, b_1)f(a_1, b_2) [-e^{-\lambda_y |\Delta y|} \beta_x^2 \beta_y \alpha_y + \gamma_{xy} (e^{\lambda_y |\Delta y|} - 1)] + 2f(a_2, b_1)f(a_1, b_1) \} \times \\ & \times \left[-e^{-\lambda_x |\Delta x|} \alpha_x \beta_x \beta_y^2 + \gamma_{xy} (e^{\lambda_x |\Delta x|} - 1) \right] + 2[f(a_1, b_1)f(a_2, b_2) + \\ & + f(a_1, b_2)f(a_2, b_1)] \times (1 - e^{\lambda_y |\Delta y|} - e^{\lambda_x |\Delta x|}) \gamma_{xy} + 2f(a_1, b_2) \times \\ & \times f(a_2, b_2) [-e^{-\lambda_x |\Delta x|} \alpha_y^2 \alpha_x \beta_x + \gamma_{xy} (e^{\lambda_y |\Delta y|} - 1)] + \\ & + 2f(a_2, b_1)f(a_2, b_2) [e^{-\lambda_y |\Delta y|} \alpha_x^2 \alpha_y \beta_y + \gamma_{xy} (e^{\lambda_y |\Delta y|} - 1)] \}, \quad (6) \end{aligned}$$

където: $\gamma_{xy} = \alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y e^{-\lambda_x |\Delta x| - \lambda_y |\Delta y|}$

Посредством съотношение (6) може да се пресметнат корелационните функции на порядък от частни случаи, характеризиращи различни видове функции $z = f(a_i, b_j)$

$$z = f(a_i, b_j) = \begin{cases} c, & \text{ако } i \neq j \\ d, & \text{ако } i = j \end{cases} \quad (7)$$

Замествайки (7) в (6) се получава:

$$K(\Delta x, \Delta y) = \left(\frac{d-c}{\lambda_x \lambda_y} \right)^2 [\alpha_y \beta_y (\beta_x - \alpha_x)^2 e^{-\lambda_y |\Delta y|} + \alpha_x \beta_x (\beta_y - \alpha_y)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x|} + 4\alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y e^{-\lambda_x |\Delta x| - \lambda_y |\Delta y|}] \quad (8)$$

Ако например $\Delta x = 0$, тогава:

$$K(0, \Delta y) = \left(\frac{d-c}{\lambda_x \lambda_y} \right)^2 [(\beta_x^2 + \alpha_x^2 + 2\alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y) x e^{-\lambda_y |\Delta y|} + \alpha_x \beta_x (\beta_y - \alpha_y)^2]$$

Полагайки в (8) една от интензивностите равна на нула, получава се израз за пресмятане корелационната функция на хоризонтални или вертикални ивици със случайна ширина. В частност, ако $\alpha_x = 0$, то:

$$K(\Delta x, \Delta y) = \left(\frac{d-c}{\lambda_x \lambda_y} \right)^2 \alpha_y \beta_y \beta_x^2 e^{-\lambda_y |\Delta y|}$$

Представени са формули за пресмятане корелационни функции, получени на базата на съотношение (6) при различни видове функции $z = f(a_i, b_j)$

1. При $z = a_i \pm b_j$,

$$K(\Delta x, \Delta y) = \frac{\alpha_x \beta_x}{\lambda_x^2} (a_1 - a_2)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x|} + \frac{\alpha_y \beta_y}{\lambda_y^2} (b_1 - b_2)^2 e^{-\lambda_y |\Delta y|} \quad (9)$$

2. При $z = a_i b_j$,

$$K(\Delta x, \Delta y) = \frac{1}{\lambda_x^2 \lambda_y^2} [\alpha_y \beta_y (b_1 - b_2)^2 (a_2 \alpha_x + a_1 \beta_x)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x|} + \alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y (b_2 - b_1)^2 (a_2 - a_1)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x| - \lambda_y |\Delta y|}] \quad (10)$$

3. При $z = \frac{a_i}{b_j}$

$$\begin{aligned}
 K(\Delta x, \Delta y) = & \frac{1}{\lambda_x^2 \lambda_y^2} [\alpha_y \beta_y (a_1 \beta_x + a_2 \alpha_x)^2 \left(\frac{1}{b_1} - \frac{1}{b_2} \right)^2 e^{-\lambda_y |\Delta y|} + \\
 & + \alpha_x \beta_x \left(\frac{\beta_y}{b_1} + \frac{\alpha_y}{b_2} \right) (a_2 - a_1)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x|} + \alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y \left(\frac{1}{b_1} + \frac{1}{b_2} \right)^2 \times \\
 & \times (a_2 - a_1)^2 e^{-\lambda_x |\Delta x| - \lambda_y |\Delta y|}] \quad (11)
 \end{aligned}$$

Аналогично може да се пресметнат корелационни функции и за други видове зависимости $z = f(a_i, b_j)$.

Всяка от приведените по горе корелационни функции, съответствува на пространствен спектър с мощност $S(\varpi_x, \varpi_y)$:

$$S(\varpi_x, \varpi_y) = \iint K(\Delta x, \Delta y) e^{-i(\varpi_x \Delta x + \varpi_y \Delta y)} d(\Delta x) d(\Delta y)$$

Например аналитичния израз на спектъра, съответстващ на корелационната функция (11):

$$\begin{aligned}
 S(\varpi_x, \varpi_y) = & \frac{1}{\lambda_x^2 \lambda_y^2} [\alpha_y \beta_y (b_1 - b_2)^2 (a_2 \alpha_x + a_1 \beta_x) \frac{2\lambda_y}{\lambda_y^2 + \varpi_y^2} + \\
 & + \alpha_x \beta_x (a_2 - a_1)^2 (b_1 \beta_y + b_2 \alpha_y) \frac{2\lambda_x}{\lambda_x^2 + \varpi_x^2} + \alpha_x \alpha_y \beta_x \beta_y (b_2 - b_1)^2 \times \\
 & \times (a_2 - a_1)^2 \frac{4\lambda_x \lambda_y}{(\lambda_x^2 + \varpi_x^2)(\lambda_y^2 + \varpi_y^2)}] \quad (12)
 \end{aligned}$$

Съпоставянето на получените резултати позволява да се направи извода, че избора на функцията $z = f(a_i, b_j)$ съществено влияе на вида на корелационната функция на имитирания фон. Изменяйки стойностите $\alpha_x, \alpha_y, \beta_x, \beta_y$, а така също и a_1, a_2, b_1, b_2 може да се добием с приближена корелационна функция на имитирания фон към корелационната функция на реалния фон.

ЛИТЕРАТУРА

1. Левшин, В.Л. Пространствена филтрация в оптичешких системах, М., "Наука" 1996
2. Eldering H.G. – "JOSA", 1998, vol. 31, N12
3. Деньщиков К.К. "Приборостроение" 1997, N6
4. Шкурский Б.И. – "Техническая кибернетика", 1999 N10